

Indhold:

Formandens hjørne
side 2.

Medlemsliste
side 2

Sæson program
Mitter siden
Lige til at tage ud

Rettelser til hefterne
om Sandemændene
side 10

Efterlysning
Side 11

Datering af fotograf Stöckel's
billeder *side 12*

Grønne afgifter anno 1768
(Saltafgiften) *side 14*

1. årgang nr.2 / august 2001
*Medlemsblad for Bornholms
Slægts-og Lokalhistoriske For-
ening*

Årstrædet

Så er det igen ved at være tid til at, vi skal samle os om vores hobby.

Sommeren er ved at gå på held og efteråret vil inden længe begynde at melde sin ankomst, og når vejret ikke lige er til udendørs aktiviteter, ja så trækker arkivet i hvert tilfælde så småt i mig. Som i nok vil bemærke, så ser vores kalender noget anderledes ud i år. Da vi har afskaffet samarbejds-aftenerne og indført noget nyt som hedder arkivaften i stedet for. Disse møder afholdes ca. 1 gang månedligt i perioden september – april nede i arkivet. Vi vil også mødes ca. 1 gang månedligt til foredrag m.m. i salen, eller ekskursion til andre arkiver.

Som noget nyt har vores lokale arkiv anskaffet sig en lamineringsmaskine og en indbindingsmaskine til spiralrygge af plastik og disse kan nu tilbydes foreningens medlemmer. Laminering af sider koster følgende: A4 koster 5 kr. og A3 koster 10 kr. Indbinding af materialer koster 25 kr. pr. stk. Nu hvor vi er ved arkivet, så vil de fleste ikke kunne kende det igen, hvis de ikke lige har haft deres gang i kælderen i løbet af sommeren. Karl og Jørn samt Niels fra Lokalarkivet har haft travlt med at male og flytte rundt på tingene og nu virker kælderen meget større end før.

Jeg kunne godt tænke mig at bladet kunne indeholde enkelte efterlysninger hver gang, så det må i gerne sende ind, og vi vil bruge evt. restplads til dette fremover.

Formanden

Tro det eller ej ! Men nu er det sket op til flere gange, hvad man ellers ikke skulle tro var muligt i vores lille gode arkiv, der forsvinder arkivmaterialer fra hylderne. Så bestyrelsen opfordrer foreningsmedlemmer til at være behjælpelige med at stoppe dette og evt. at få tilvejebragt disse arkivalier igen.

Foreningens medlemsliste.

Sorteret efter postnummer, og med nyt medlemsnummer.

Vi har i bestyrelsen gennem længere tid ønsket at få ajourført foreningens medlemsliste. Der har ikke siden foreningens start i 1987 været ændret ved denne liste. Vi har bare fortsat med et nyt nummer, hver gang der er kommet et medlem til, hvilket har medført, at vi nu er oppe i et urimeligt højt medlemsnummer. Mange medlemmer har også forladt foreningen, så af den grund er der opstået huller i nummerrækkefølgen. Derfor starter vi nu på en frisk, med nye medlems-numre, dog således at vi begynder med de laveste numre til de medlemmer, der har været med længst i foreningen.

Medlemsnummeret består af et fem-cifret tal, hvor de tre første cifre er det fortløbende medlemsnummer, medens de to sidste cifre angiver det årstal, hvor pågældende medlem første gang er blevet indmeldt i foreningen. Fremover vil vi bruge de ledige numre, som vil opstå, til nye medlemmer.

Denne liste udsendes hermed til alle medlemmer, så alle har mulighed for at kunne se, hvem der er med i foreningen, og hvor de er bosat. Derfor har vi sorteret listen efter postnummer. Det kunne jo være, der var nogle, som kunne have glæde af at vide, hvem der var medlem indenfor deres eget geografiske område.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen.

Nyt Nr.	Navn	Adresse	Postnr.	By
079.96	Jesper Vang Hansen	Købmagergade 52 A	1150	København K
215.01	Flemming Kofod Pedersen	St. Kongensgade 112, 2 .sal	1264	København K
168.00	Kjel Jørgensen	Skt. Nikolajvej 28, 5.tv.	1953	Frederiksberg
117.98	Flemming Thorsen	Nyelandsvej 77A, 1. tv.	2000	Frederiksberg
123.98	Hanne Skovgaard	Kong Georgs Vej 56, 1.th.	2000	Frederiksberg
167.00	Michael EneRiis	Brøndkærvej 13, 4.tv.	2500	Valby
206.01	Orla Dam	Nørrebred 137	2625	Vallensbæk
085.96	Kurt Lerche	Mosebakkens 63	2670	Greve
073.95	Lise Holm	Billesborgvej 15	2720	Vanløse
150.99	Britta Marie Lehmann	Perikumhaven 159	2730	Herlev
162.00	Per Hagmann	Malurthaven 100	2730	Herlev
204.01	Ole Truelsen	Askeengen 16	2740	Skovlunde
122.00	Jørgen Bremme	Grantofteparken 896	2750	Ballerup
139.99	John Mahler Schou	Latyrushaven 65	2765	Smørum
024.88	Aage Pelle	Skovmærkevej 8	2800	Lyngby
091.97	Jørgen Bo Rasmussen	Skjoldagervej 15	2820	Gentofte
114.00	Kurt Cronberg Ipsen	Høeghsmindevej 31	2820	Gentofte
119.98	Jette Staberg	Kongestien 21	2830	Virum
086.96	Hans Reusch	Dickens Alle 3, stuen	2860	Søborg
169.00	Verner Olsen	Søborg Hovedgade 30, 1.th.	2860	Søborg
044.91	Pia Wind	Mylus Erichsens Alle 27	2900	Hellerup
115.98	Per Ole Westall	Rønne Bær Alle 32	3000	Helsingør
064.95	John G. Christensen	Byholmvej 3	3200	Helsinge
151.99	Erling Bertrand	Østergade 38c	3250	Gilleleje
188.00	Gunnar Larsen	Gilleleje Strandvej 25	3250	Gilleleje
113.98	Stig Lenskjær	Kålungsvej 20	3400	Hillerød
210.01	Hugo Frost Wagner	Bregnerødvej 63, 2.th.	3460	Birkerød
155.99	Anders Brummerstedt	Syvstjerne Vænge 13	3500	Værløse
001.87	Mimmi Andersen	Kystparken 20	3700	Rønne
003.87	Lars Peter Dahl	Borgm. Nielsens Vej 91	3700	Rønne
004.87	Lill-May Didriksen	Østergade 20	3700	Rønne
007.87	Jørn Kjøller	Stettestræde 26 A	3700	Rønne
008.87	Hans C. Larsen (æresmedl.)	Svanekevej 62	3700	Rønne
010.87	Karl Rønholt Madsen	Almindingsvej 64	3700	Rønne
011.87	Tove Marcher	Højegårdsvej 7, Muleby	3700	Rønne
013.87	Else Nexø	Højegårdsvej 9, Muleby	3700	Rønne
019.87	Tønnes Wichmann	St. Torvegade 14	3700	Rønne
027.88	Anni Sode	Årsballe By 21	3700	Rønne
028.89	Niels Børge Nielsen	Nørre Løkke 22	3700	Rønne
029.89	Kirsten Kjøller	Nørre Løkke 22	3700	Rønne
030.89	Orla Juul Andersen	Strandvejen 135	3700	Rønne
031.89	Ida Roed Andersen	Strandvejen 135	3700	Rønne
032.89	Gurli Kure	Storegade 1 A	3700	Rønne
038.91	Birgit Madsen	Pilene 8, Vestermarie	3700	Rønne
042.91	Niels-Peter Rasmussen	Egene 2, Vestermarie	3700	Rønne
045.91	Solveig Rasmussen	Zahrtmannsvej 6, 1.th.	3700	Rønne
046.92	Karl Nielsen	Louisenhøj 16	3700	Rønne
047.92	Hans Ressel	Dampmøllegade 11	3700	Rønne
048.94	Susanne Ressel	Dampmøllegade 11	3700	Rønne
049.00	Søren Ressel	Dampmøllegade 11	3700	Rønne
050.92	H.C. Bornø Rasmussen	Kajstræde 7	3700	Rønne
051.01	Vibeke Rasmussen	Kajstræde 7	3700	Rønne
056.94	Rita Jensen	Gartnervangen 75	3700	Rønne

059.94	Erik Svendsen	Store Torvegade 1	3700	Rønne
060.94	Karen Birgit Reib	Borgm. Nielsens Vej 41	3700	Rønne
065.95	Hans Vindahl Pedersen	Blåbærløkken 9	3700	Rønne
066.96	Sara Vindahl Pedersen	Blåbærløkken 9	3700	Rønne
067.96	Simon Vindahl Pedersen	Blåbærløkken 9	3700	Rønne
068.96	Margit Vindahl Pedersen	Blåbærløkken 9	3700	Rønne
074.95	Per Borgen	Kystparken 19, stuen	3700	Rønne
076.95	Vibeke Tolstrup	Borgm. Nielsens Vej 8	3700	Rønne
082.96	Edith Skovmose	Møllegade 8	3700	Rønne
090.97	Lillian Hvitfeldt Schou	Kastanievej 12	3700	Rønne
092.97	Hanne-Jytte Vejdiksen	Værmlandsvej 21	3700	Rønne
098.97	Grethe Gudbergesen	Thorkildsvej 88	3700	Rønne
100.97	Britt-Marie Mogensen	Midgårdsvej 75	3700	Rønne
101.97	Aage Kure	Åkirkebyvej 111	3700	Rønne
103.97	Dorrit Haagenzen	Thorkildsvej 43, 1.tv.	3700	Rønne
104.97	Jørgen Christian Lind	Skanørvej 4	3700	Rønne
108.00	Ivar Munch Hansen	Anemoneløkken 7	3700	Rønne
109.98	Edla Munch Hansen	Anemoneløkken 7	3700	Rønne
110.98	Leni Munch Larsen	Grønagervej 22, Nyker	3700	Rønne
111.98	Martin Holm	Jens Koefoedsvej 18	3700	Rønne
112.98	Conny Holm	Jens Koefoedsvej 18	3700	Rønne
124.98	Hans Olaf Riis	Markvejen 20	3700	Rønne
126.98	Elo Jacobsen	Heimdalsvej 14	3700	Rønne
127.98	Kirsten Kjærulff Jacobsen	Heimdalsvej 14	3700	Rønne
134.99	Kirsten Vesterdal	Sigurdsgade 19	3700	Rønne
142.99	Knud Willy Johansen	Bellmansvej 2	3700	Rønne
147.99	Carsten Gjessing	Kirkepladsen 6	3700	Rønne
154.99	Agnethe Bøtter-Jensen	Rolighedsgade 11	3700	Rønne
156.99	Mogens Koch-Hansen	Stengade 74	3700	Rønne
157.99	Gitten Koch-Hansen	Stengade 74	3700	Rønne
163.00	Lisbet Hansen	Åkirkebyvej 190	3700	Rønne
165.00	Hans Hansen	Grønagervej 5, Nyker	3700	Rønne
176.00	Palle Wulff	Lottehaven 8, Sorthat	3700	Rønne
177.00	Irene Mortensen	Lottehaven 8, Sorthat	3700	Rønne
178.00	Bente Engel	Stationsvej 8	3700	Rønne
179.00	Torben Rønne-Larsen	Lillegade 14	3700	Rønne
180.00	Birgit Rønne-Larsen	Lillegade 14	3700	Rønne
182.00	Iris Christensen	Vibehaven 21	3700	Rønne
193.01	Tine Pedersen	Sommerlystvej 6	3700	Rønne
194.01	Kirsten Sommer	Laksegade 11	3700	Rønne
196.01	Jack Funch	Skovgårdsvejen 29, Vestermarie	3700	Rønne
197.01	Fie Ellebye	Skovgårdsvejen 29, Vestermarie	3700	Rønne
198.01	Erling Juul-Pedersen	Haslevej 110	3700	Rønne
201.01	Doris E. Riis	Ll. Madsegade 26c	3700	Rønne
209.01	Bjørn Moberg Bjørnsen	Skånesvej 1	3700	Rønne
212.01	Gunna Olsen	Sommerlystvej 20	3700	Rønne
002.87	Frants Bøving	Østerled 12	3720	Åkirkeby
009.87	Bodil Maegaard	Sosevejen 23	3720	Åkirkeby
012.87	Poul Erik Munk	Ølenevej 45	3720	Åkirkeby
026.88	Lillian Hjort-Westh	Fællesvej 6	3720	Åkirkeby
033.89	Annelise Lund	Vinkelvej 1	3720	Åkirkeby
034.90	Jørgen Petersen	Østerled 10	3720	Åkirkeby
035.90	Birgit Petersen	Østerled 10	3720	Åkirkeby
036.90	Henning Sonne	Kuleborgvej 41	3720	Åkirkeby

058.94	Grethe Jensen	Nexøvej 51	3720	Åkirkeby
062.94	Eli Kofoed Madsen	Bjælkestensvejen 2	3720	Åkirkeby
080.96	Jytte Stender	Bodelyngsvej 2	3720	Åkirkeby
099.97	Britta Hjortegaard Hansen	Dr. Glavensvej 24	3720	Åkirkeby
135.99	Niels Aakjær	Segenvej 43	3720	Åkirkeby
136.99	Lissy Aakjær	Segenvej 43	3720	Åkirkeby
137.99	Svend Kjær Hansen	Æblehaven 3	3720	Åkirkeby
138.99	Ruth Kjær Hansen	Æblehaven 3	3720	Åkirkeby
143.99	Eigil Hansen	Jernbanegade 29	3720	Åkirkeby
148.99	Vivi West	Skørebrovejen 7, Vestermarie	3720	Åkirkeby
164.00	Flemming Kofoed	Ll. Myregårdsvejen 6	3720	Åkirkeby
185.00	Lisa Jacobsen	Almindingsvej 37	3720	Åkirkeby
005.87	Jens Wichman Hansen	Stensebyvej 28	3730	Nexø
020.87	Tony Sønderup	Nyvej 5, Snogebæk	3730	Nexø
039.91	Thor Petersen	Pilebrovej 7	3730	Nexø
040.91	Hansa Petersen	Pilebrovej 7	3730	Nexø
069.95	Preben Holm Jensen	Åsen 29	3730	Nexø
070.95	Vivean Holm Jensen	Åsen 29	3730	Nexø
081.96	Lis Dam	Hovedgaden 44, Snogebæk	3730	Nexø
083.96	Hans Jørgen Folkmann	Skolevej 10, Poulsker	3730	Nexø
105.98	Annemari Brandt	Degnegaard, Rønnevej 48	3730	Nexø
132.98	Inger Drewes	Sdr. Strandvej 42	3730	Nexø
133.99	Thomas Jacobsen	Mosevej 11	3730	Nexø
140.00	Lene Schnoor	Kannikegårdsvej 50	3730	Nexø
149.99	Kenn Erik Bech	Poulskervej 3	3730	Nexø
152.99	Irene Krustup	Sortegaard, Ibskervejen 29	3730	Nexø
158.99	Peder Mogensen	Sdr. Landevej 34	3730	Nexø
159.99	Lisa Mogensen	Sdr. Landevej 34	3730	Nexø
170.00	Hans Ketil Hansen	Klinteby Kirkevej 3	3730	Nexø
191.00	Ulla Hjuler-Pedersen	Aasen 6	3730	Nexø
195.01	Susanne Hald	Sverigesvej 8	3730	Nexø
025.88	Harald Lind	Postgade 3	3740	Svaneke
057.94	Henning Hansen	Albret Wolfsensgade 20	3740	Svaneke
071.00	Kell Kure	Ibskervej 36	3740	Svaneke
072.00	Jytte Kure	Ibskervej 36	3740	Svaneke
141.99	Eigil Jensen	Vestergade 12	3740	Svaneke
160.99	Knud Harild	Vigebakke 7	3740	Svaneke
161.99	Edel Harild	Vigebakke 7	3740	Svaneke
022.87	Finn Hellisen	Aspevej 9	3751	Østermarie
037.90	Jens Sassersen	Myhregårdsvej 14	3751	Østermarie
052.93	Bent Holm	Kirkebyvej 33	3751	Østermarie
014.87	Niels Pedersen	Mortingevej 8, Rø	3760	Gudhjem
017.87	Hans Jørgen Sorth	Røvej 48, Rø	3760	Gudhjem
018.00	Else Vesterager	Røvej 48, Rø	3760	Gudhjem
043.91	John Myhre	Melsted Langgade 2	3760	Gudhjem
107.98	Levy Spanner Hansen	Brøddegade 36	3760	Gudhjem
015.89	Frede J. Petersen	Ålekildevej 7, Tejn	3770	Allinge
016.87	Lise Rosenqvist	Ålekildevej 7, Tejn	3770	Allinge
021.87	Signe Kofoed	Tejnvej 38	3770	Allinge
041.91	Agnes Kofod	Brogade 12	3770	Allinge
093.00	Erik Verner Nyboe	Fasanvænget 2	3770	Allinge
097.97	Anders Kofoed Larsen	Kampeløkken 9	3770	Allinge
106.98	Børge Jensen	Fasanvænget 1	3770	Allinge
129.98	Knud Erik Jensen	Smedeløkken 8, Tejn	3770	Allinge

130.01	Ruth Jensen	Smedeløkken 8, Tejn	3770	Allinge
207.01	Birgit Hansen	Skovløkken 8, Tejn	3770	Allinge
208.01	Inger Olsen	Ndr. Strandvej 15, Tejn	3770	Allinge
211.01	Inge Lise Kristiansen	Klippestien 8, Tejn	3770	Allinge
063.95	Henning Kure Marker	Nørregård, Krashavevej 9	3782	Klemensker
087.96	Helge Strand-Holm	Lærkevej 13	3782	Klemensker
088.97	Inger Strand-Holm	Lærkevej 13	3782	Klemensker
006.87	Jette Holkmann Jacobsen	Kumlehøjvej 3	3790	Hasle
053.93	Carsten Reker Hansen	Siegårdsvej 20	3790	Hasle
054.93	Allan Olsen	Storegade 20 C	3790	Hasle
055.93	Leni Pedersen	Storegade 20 C	3790	Hasle
061.94	Jane Johansen	H.C. Sierstedsvej 7	3790	Hasle
075.95	Birgitte Olsen	Storegade 2	3790	Hasle
078.96	Uffe Kofoed	Kirkedalsvej 13	3790	Hasle
095.97	Erik Anker	Julegade 5	3790	Hasle
102.97	Tonni Jørgensen	Storegade 19 A	3790	Hasle
131.98	Frank Nielsen	Paradisvej 11, Vang	3790	Hasle
189.00	Bjørn Andersen	Knarregårdsvej 1	3790	Hasle
205.01	Richardt Vang-Olsen	Toftebakken 3	3790	Hasle
128.98	Carl Johan Gerlach	Rørholm 44	4000	Roskilde
023.87	Svend Aage Knudsen	Neptunvej 14	4040	Jyllinge
125.98	Bente Tønnesen	Saxogade 5c	4180	Sorø
171.00	Jens Aage Kæmpe Jensen	Bøgevej 3, Frølunde	4220	Korsør
184.00	Karin Lund	Anders Larsensvej 135	4300	Holbæk
077.95	Alex Larsen	Møllejorden 52	4320	Lejre
145.99	Henning Andersen	Nymarksvej 27	4683	Rønnede
146.99	Else Marie Dalby Andersen	Nymarksvej 27	4683	Rønnede
172.00	Erik Juul Jensen	Børsholmvej 11	4874	Gedser
173.00	Annita Juul Jensen	Børsholmvej 11	4874	Gedser
181.00	Bodil Clemensen	Stenløkkevej 10	5690	Tommerup
199.01	Vibeke Kofoed Rasmussen	Carl Albretsensvej 13, st.th.	5750	Ringe
192.01	Hans Chr. Krøier Jensen	Skovhusene 20	5874	Hesselager
202.01	Steen P. Steenberg	Uglekær 52	6200	Aabenraa
096.97	Bjarne Lund Andersen	Overtoften 34, Genner	6230	Rødekro
120.98	Finn Sode	Munkeparken 117	6240	Løgumkloster
121.98	Ingrid E. Sode	Munkeparken 117	6240	Løgumkloster
174.00	Poul Kloster Munk	Sønderbyvej 19	6510	Gram
175.00	Margaret Kloster Munk	Sønderbyvej 19	6510	Gram
116.98	Ole Sjøstrøm Andersen	Mysundevej 3	7100	Vejle
200.01	Karin Wingsted Hedegaard	Kompagnigade 4	7800	Skive
094.00	Finn Folkmann	Byløkken 4	8240	Risskov
118.98	Yvonne Rasmussen	Neptunvej 19	9200	Aalborg
166.00	Lone Schatter Østergaard	Ørnvej 4, Holmager	9240	Nibe
203.01	Jeanette Skammeritz	Nygade 17	9640	Farsø
214.01	Ingold Wihlborg	Salviagatan 3	27138	Ystad, Sverige
213.01	Nick Leegaard Wolffsen	Tranvägen 1	29439	Sölvesborg, Sverige

"Slægtsforskersygen"

ADVARSEL: Denne sygdom er smitsom.

Symptom: Konstante beklagelser angående behov for oplysninger om navn, dato, årstal og stednavne.

Patienten har et tomt ansigtsudtryk og er ofte døv ved tiltale fra familiemedlemmer. Han/Hun har ikke lyst til arbejde af nogen art, med undtagelse af ivrigt søgen i bøger, registre og alle slags tidsskrifter på biblioteker og arkiver. Bander over postbudet hvis han ikke afleverer noget post. Er en ivrig brevsriver. Ses ofte på mystiske pladser, såsom kirkegårde, middelalder bopladser, ruiner, og afsides pladser ude i landet.

Behandling: Medicin har ingen virkning. Sygdommen er dog ikke livstruende, men bliver gradvis værre. Patienten bør besøge nærliggende arkiv, bli' aktiv medlem i Genealogisk forening, som giver ham udførlige genealogiske skrifter. Han må i de tilfælde hvor Slægt & Data og Genealogisk tidsskrift modtages, gives et stille og roligt hjørne af huset, hvor han bør efterlades ensom.

Sygdommens ejendommelige karakter er, at jo værre sygdommen bliver desto mere glæde får patienten, denne glæde er meget smitsom.

Fra det svenske GF-Aktuellt Nr. 102 år 1992.

Modtaget af Sven Dahl og oversat til dansk af Carsten Reker Hansen Juli 1996 bragt med tilladelse af Carsten Reker Hansen

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Sæsonprogram 2001 - 2002

Aktiviteter

Lørdag	8. september 2001	Studiebesøg på Landsarkivet i København for indtegnede medlemmer.
Onsdag	19. september 2001	Arkivaften
Onsdag	10. oktober 2001	Denne aften vil Brdr. Jensen viser os et udsnit af deres billeder.
Onsdag	24. oktober 2001	Arkivaften
Torsdag	15. november 2001	Studiebesøg i Hasle lokalarkiv, Søndergade 24, Hasle
Onsdag	21. november 2001	Arkivaften
Tirsdag	4. december 2001	Julehygge, vi får besøg af Mogens Dam
Onsdag	9. januar 2002	Jørgen Østergaard fortæller om hvad han har fundet under sine studier af gravstene
Onsdag	23. januar 2002	Arkivaften
Onsdag	13. februar 2002	Arkivaften
Onsdag	27. februar 2002	Foredrag ved Erik Kann
Onsdag	13. marts 2002	Generalforsamling
Onsdag	10. april 2002	Henrik Zip Sane kommer fra Immigrant Museet og vil fortælle lidt om deres Arkiv
Onsdag	17. april 2002	Arkivaften

Hvor intet andet er anført, foregår møderne på Bornholms Centralbibliotek i Rønne.
Tidspunkt : kl. 19:00

Venlig hilsen
Pbv.
Hans Ressel

Slægtsforskerens 10 bud

1. God forberedelse.

Start med at læse om slægtsforskning og kilder, fx Hans Worsøe's "Find dine rødder".

2. Sørg for at blive fortrolig med den gotiske håndskrift.

3. Arbejd systematisk.

Hold rede på dine noter! Brug et *hæfte* eller en *notesbog* -ikke løse lapper!

Brug aneskemaer, og tag et trin - en familie - ad gangen.

4. Arbejd omhyggeligt.

Brug forskellige kildetyper skiftevis. Husk at notere navne på bipersoner, fx gudmødre, faddere, forlovere, værger, formyndere o.lign.. De kan være vigtige spor!

5. Skriv altid kilderne ordret af.

Skriv nøjagtigt af, behold den gamle retskrivning - det giver træning i at læse.

6. Skriv, hvor du har oplysningerne fra.

Forsyn dine noter med oplysninger om, hvilken kilde, du har skrevet af fra.

Skriv fx sognenavn, sognenummer, årstal, dato og side, fra kirkebogen.

Og årstal, sogn, bind og sidenummer hvis det er en folketælling.

Har du brugt film - så skriv filmnummeret op. Så er det til at finde igen!

7. Husk at tjekke konfirmationerne!

Brug også vaccinationsoplysningerne!

8. Husk, at din ane er en del af en familie.

Arbejd med *hele familier*. Alle dine aners børn, og søskendes fødsler er vigtige.

Nøglen til næste generation er måske den, der var gudmor til tip-tip-oldemors ældste søster!

9. Pas på navnene!

Der kan være mange der hedder Maren Jensdatter i samme sogn!

Navne kan staves forskelligt - og folk kan få både øge- eller tilnavne!

10. Brug opslagsbøger og hjælpehæfter!

Til købere af hefterne "Sandemænd i 300 år på Bornholm".

Efter udsendelsen af rettelser til hefte nr. 2, er bestyrelsen blevet gjort opmærksom på, at der var flere fejl i både hefte nr. 1- og nr. 2.

Vi beklager endnu en gang, at materialet ikke har været i orden, da vi lod det kopiere til udsendelse.

Bestyrelsen har efterfølgende gået materialet kritisk igennem, og har desværre måttet konstatere flere fejl i de udsendte hefter.

Vi medsender derfor endnu en rettelse over de alvorligste fejl, som vi har konstateret. Vi beder køberne om selv at ændre i hefterne, og beklager dybt at vi ikke før udsendelse gennemgik materialet minutløst.

Venlig hilsen
Bestyrelsen

Sandemænd, første hefte. - Vestre Herred & Nørre Herred.

Knudsker Sogn - Nr. 14.

Forældre: 62. Slg. + 12. Vdg. Tornbygård, Knudsker
skal ændres til: 62. Slg. + 12. Vdg. Tornbygård, Klemensker.

Nyker Sogn - Nr. 2.

Ægtefælle - Viet ca. 1661 i Svaneke til
skal ændres til: Viet ca. 1686 i Svaneke til

Nyker Sogn - Nr. 12.

Jeppe Peter Ipsen
født 06.04.1839 i Aaker
skal ændres til: født 06.04.1802 i Aaker.

Vestermarie Sogn - Nr. 2.

Hans Jensen Bidstrup
bgr. Ca. 1645 i Vestermarie.
Skal ændres til: bgr. 21.09.1729 i Vestermarie.

Vestermarie Sogn - Nr. 9.

Navnet Mogens Olsen Marcher.
Skal ændres til: Jens Peter Jensen.

Klemensker Sogn - Nr. 4.

Hustru: Anna Kofoed: begravet i 1722 - skal ændres til 1772.

Klemensker Sogn - Nr. 8.

Der skal tilføjes en søn:
Nr.2 - Peder Nielsen, født ca. 1792.
Nummer på senere børn ændres til nr. 3 og 4.

Olsker Sogn - Nr. 5.

Peder Nielsen.
Født ca. 1794 i Nyker
Skal ændres til: født ca.1694 i Nyker.

Olsker Sogn - Nr. 7

Ægtefælle: Kirstine Sophie Larsdatter.
Født 19.11.1792 i Rønne.
Skal ændres til: født 19.11.1773 i Rønne.

Barn nr. 3.
Nicolaj Bidstrup Mogensen
bgr. 03.10.1798.
Skal ændres til: bgr. 02.12.1797.

Barn nr. 4.
Nicolaj Bidstrup Mogensen.
Bgr. 03.10.1798.

Rutsker Sogn - Nr. 2.
Peder Jørgensen.
Født ca. 1832.
Skal ændres til: født ca. 1632.

Rutsker Sogn - Nr. 8
Barn nr. 1 Claus Jensen Bidstrup.
Født ca. 1780 i Klemensker.
skal ændres til: født ca. 1788 i Klemensker.

Rø Sogn - Nr. 1
Barn nr. 4 - Esber Andersen.
Født ca. 1574. - skal ændres til: født ca. 1674.

Sandemænd, hefte nr. 2 - Øster Herred & Sønder Herred.

Ibsker Sogn - Nr. 4
Ancher Anthoni Kofoed.
Født 27.04.1798 i Nexø.
Skal ændres til: født 27.04.1708 i Nexø.

Østerlars - Gudhjem Sogn - Nr. 7
Ægtefælle.
Viet 29.03.1766 i Østerlars.
skal ændres til: Viet 29.03.1776 i Østerlars.

Gudhjem Sogn - Nr. 19.
Mogens Madsen.
Født 19.04.1859.
Skal ændres til: født 19.04.1923.

Østermarie Sogn - Nr. 16.
Barn nr. 1 - bgr. 02.05.1882.
Skal ændres til: bgr.02.05.1885.

Aaker Sogn - Nr. 4.
Bemærkninger: "Gården solgt ved tinglæst skøde 18.11.1862.
Skal ændres til: Gården solgt ved tinglæst skøde 18.11.1762.

Aaker Sogn - Nr. 9.
Barn nr. 3 - født 30.01.1898.
Skal ændres til: født 21.05.1779.

Aaker Sogn - Nr. 15.
Ægtefælle, Agnes Mortensen.
Død 07.06.1921.
Skal ændres til: død 07.06.1971.

Bodilsker Sogn - Nr. 13.
Ægtefælle, Ane Kirstine Hansen.
Født 10.07.1865 i Nexø.
Skal ændres til: født 10.11.1842 i Nexø.

Pedersker Sogn - Nr. 6.
Overskrift: Embedsperiode 10.06.1871.
Skal ændres til: Embedsperiode 10.06.1771.

Poulsker Sogn - Nr. 6.
Christian Christiansen Marcher.
Viet 3.gang til til Margrethe Toxværd i Rønne 05.07.1721.
Skal ændres til: viet 05.07.1762.

Æfterlysning :

Er der nogen i foreningen der kender noget til efternavnet *Thedex* eller personen *Morten Olsen Thedex*
Svar: Hans Ressel Tlf. 56958182 eller e-mail: 8182@c.dk

Gamle fotografier

Nogle gange må man sætte sig godt ind i et emne, for at vride de oplysninger man kan ud af de kilder, der er tilgængelige. Det kan blive til en del lærerige undersøgelser og her vil jeg fortælle lidt om en af dem, jeg har dyrket for nylig.

Min fætter Jay Ipson fra USA og jeg har udvekslet ane informationer gennem nogle år. Han anskaffede en scanner og sendte først på året gamle familiefotos til mig via e-mail. Til enkelte fotos især de ældste havde han spørgsmål om hvem der var portrætteret og hvornår mon billedet var fra. På et af fotografierne stod på bagsiden "My mother's grandmother". Der var også et andet fotografi af en ældre kvinde. Det havde ingen påskrift. Det er ikke den samme person.

To af min oldefar Charles Peter Ipsens søskende drog til USA. Først søsteren Diderikke Louise Ipsen i 1870 og nogle år efter broren Mogens Laurids Ipsen. De to kvinder kunne så være deres mor eller bedstemødre. Der var ikke råd til at rejse frem og tilbage, så i stedet nøjedes man med at skrive sammen og medsende fotos. I USA har familien passet godt på disse billeder fra Danmark igennem flere generationer. De kunne tage billederne frem og mindes Bornholm og vise dem til familie og venner. Det er deres rødder.

Jeg har dyrket slægtsforskning i mange år men havde aldrig gjort ret meget ved de familie fotografier, jeg var så heldig at få af min farmor, da jeg som ung var gået i gang med hobbyen.

Da jeg ikke uden videre kunne svare på spørgsmålene, gav jeg mig til at kigge nærmere på den samling af fotos, Jay og jeg havde. Det er alle fotografier klæbet op på pap i formatet 105x63 mm. med et nydeligt tryk på bagsiden. Det viste sig at min familie havde holdt sig trofast til én fotograf, nemlig G. Stöckel i Rønne og senere hans efterfølger Theodor Yhr. Jeg har indtil videre koncentreret mig om fotografierne fra Stöckel.

Jeg vidste ingenting om Stöckel, da jeg gik i gang. Det første jeg lagde mærke til, var at trykket på bagsiden af fotografierne ændrede sig med tiden. Han modtog gennem årene nogle udmærkelser fra forskellige udstillinger han deltog i. Dem har han brugt som reklame på bagsiden. De viser hver et årstal. Jeg gik derfor ud fra, at et foto med præmien fra udstillingen i Napoli i 1870 var fra perioden efter 1870. På den måde kunne jeg grovsortere de ca. 30 fotos i 5 perioder. En anden afgørende ting var, at bagpå er også angivet et genbestillingsnummer. Det er et fortløbende nummer. Ved hjælp af nogle gæt ud fra alder på de portrætterede jeg kender og den første grovsortering, kunne jeg danne en sammenhæng mellem genbestillings numre og tidspunkter. Lidt famlende, men alligevel et skridt på vejen.

Familie og venner blev spurgt. Jeg blev gjort opmærksom på litteratur og arkivalier på Bornholms Lokalhistoriske Arkiv og fik endda tilsendt oplysninger og fotokopier. Så begyndte det at gå hurtigt. Det lykkedes mig at opstille en rimelig fornuftig sammenhæng mellem genbestillingsnummer og tidspunkt. Resultatet kan ses på kurven og detaljerne kan læses på internettet på <http://home.worldonline.dk/~anekklub/Stockel.htm>. Det er hjemmesiden for Aneklubben på Rundetårn, som jeg er medlem af. Der står andet godt, så det kan anbefales.

Jeg fik så fætter Jay til at sende mig kopier af bagsiderne af de uidentificerede fotos. Fotografiet uden påskrift har nummer 5918. Ud fra kurven ses at det må være fra 1878. Min oldefars mor døde i 1874 og hans farmor i 1877. Det kan derfor kun være hans mormor Anne Kathrine Kjølner, som døde i 1882, 75 år gammel. Hun er født på Christiansø og levede der indtil fæstningens nedlæggelse i 1855. Resten af sit liv tilbragte hun hos datter og svigersøn i Rønne. Billedet med påskriften "My mother's grandmother" har nummer 1058 og ses derfor at stamme fra omkring årsskiftet 1869 - 1870. Hun må være min oldefars farmor Kirstine Jensdatter, som på det tidspunkt var 81 år. Hun levede hele sin tilværelse i Østermarie, hvor hun blev født i 1788. Hun er dermed det ældste familiemedlem, jeg har et fotografi af.

Et tredje fotografi vi ikke kunne greje var nummer 11931. Det fremgår af nummeret at det er noget nyere. Det er fra maj 1883. Billedet forestiller en dreng og en pige, men de ligner ikke andre personer, vi har fotos af. Billeder med numre mellem 8212 og 16877 findes i Stöckels protokoller på Lokalhistorisk Arkiv i Rønne. I protokollen står "adresse: Claus Andersen, Clemens Kro". Så var jeg klar over, hvem det var. Mogens Laurids Ipsen blev i USA gift med Elisabeth Andersen. Hun var fra Klemensker. Det var ikke noget tilfælde at hun var Bornholmer. Bornholmere emigrerede ikke bare til et eller andet

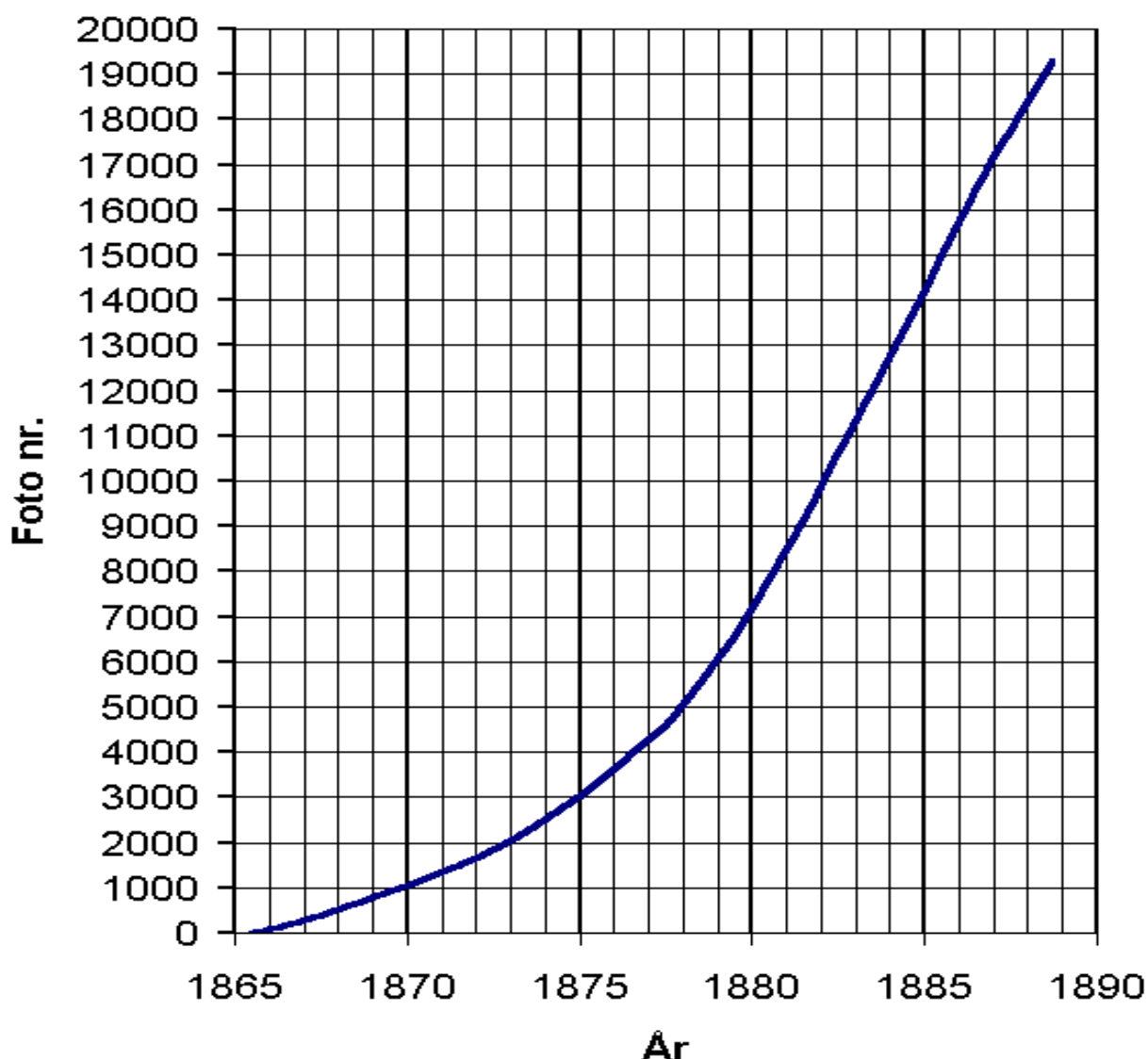
sted i USA. De slog sig ned i nærheden af folk, de hørte sammen med. Det var ikke bare Danskere. Af breve fremgår at familien boede i nærheden af andre Bornholmere. Elisabeths farhed Claus Andersen. Der er således ikke tvivl om, at det er hendes to yngste søskende, som da også har en alder, der svarer godt til fotografiet.

Gåderne blev opklaret. Og flere end de nævnte. Forhåbentlig får flere nu gavn af kurven. Vækker dette arbejde interesse hos ligesindede, vil det være velkomment at skrive eller ringe til mig med kommentarer. Specielt ville jeg være interesseret i en lidt nøjagtigere bestemmelse af den første del af kurven. Den bygger på Stöckels vielse i Rønne 1.5.1865 og da er han fotograf i Rønne. Hvornår han egentlig kom til Rønne, ved jeg ikke. Det kunne også være kommentarer om andre bornholmske fotografer. Måske den kommende vinter kunne bruges til at kaste sig over endnu en fotograf.

Kurt Cronberg Ipsen
Høeghsmindevej 31
2820 Gentofte

Tlf: 39 68 05 58
E-mail: kcipsen@v-data.dk

Saltafgift på Bornholm fra 14. maj 1768 til 24. september 1770

I januar 2000 fandt jeg på Landsarkivet på Jagtvej en pakke i amtsstuearkivalierne om Saltafgiften på Bornholm. Den viste sig at indeholde en sand "saltgrube" af oplysninger, der når de sættes sammen med de andre kilder, der eksisterer fra den periode, giver et ret godt tidsbillede af Bornholm.

Saltafgiften blev indført i hele Danmark ved kongelig forordning den 14. maj 1768. Det er en personlig afgift, der opkræves i amtet, og pengene sendes til Rentekammeret. Alle personer over 12 år skal betale 2 skilling pr. tønde salt pr. kvartal. Dog således, at husbond betaler for sig selv, kone, børn og tjenestefolk, husværter for deres lejere.

Den 13. februar 1770 erkender man, at saltafgiften ikke har haft den ønskede effekt. Der er simpelthen for mange, der ikke har penge til at betale. Derfor beslutter man fra statens side, at den skal ophæves senere på året. Et af de områder, hvor det stod værst til, var Bornholm. En kommission var på inspektion på øen og refererede til kongen, hvor slemt det stod til.

Saltafgiften blev ophævet for Bornholm den 24. september 1770 – i resten af landet 8. oktober 1770. Dog således, at bønder og andre med formue skal betale deres restance, mens udbyggere, fiskere og andre uformuende får eftergivet deres manglende indbetalinger.

Samtidig med ophævelsen af saltafgiften nedsættes også **pro cento skatten** - den obligatoriske ¼ pct. af hartkornets værdi mv. til 1/8 pct. - simpelthen fordi bornholmerne ingen penge har.

I pakken ligger bl.a. mandtalslister for det meste af Bornholm - ført af præsterne.

For **landsognene** (fordelt på sogne)

- nr. eller navn på gården
- navn på beboeren (som regel mandens navn) - under nogle sogne står udbyggere nævnt direkte under den gård, de "hører til"
- antal mand/kone (dvs. tallet 1 eller 2)
- antal børn over 12 år
- antal tjenestekarle
- antal (tjeneste)drenge over 12 år
- antal (tjeneste)piger over 12 år
- antal andre med ophold på gården/hos udbyggeren
- samlet antal personer i husholdningen

Disse oplysninger findes for juli kvartal 1768, januar kvartal 1769 og for januar kvartal 1770. Samtidig er der af- og tilgangslister for de mellemliggende kvartaler. Endelig findes der forskellige restancelister: En for fiskere, udbygger og andre fattige og uformuende og en anden med alle gårdmænd og udbyggere, der mangler at betale saltafgift.

For **købstæderne** Nexø og Aakirkeby findes mandtalslister i lighed med ovenstående fordelt på gadenavne/distrikter - for juli kvartal 1768, januar kvartal 1769 og januar kvartal 1770. Samtidig er der også af- og tilgangslister for de mellemliggende kvartaler.

For de andre købstæder er oplysningerne noget mere sparsomme. Dog findes der i restance-listerne en oversigt med navne på de fattige i Svaneke, Nexø, Aakirkeby og Rønne, som skal have eftergivet deres afgift.

For Svaneke er der en liste over personer, der har betalt ¼ pct. afgift, og som skal have godtgjort for meget indbetaling, fordi afgiften er blevet sat ned til 1/8 pct.

For Hasle, Allinge og Sandvig er mandtalslisterne åbenbart forsvundet - der er kun samlede regnskaber.

Indtil videre er Bodilsker, Pedersker, Poulsker, Ibsker og Østermarie sogne samt Nexø og Aakirkeby købstæder registreret i regneark.

Hanne Skovgaard caha@image.dk

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*
Tlf. 56 95 81 82
E-mail 8182@c.dk

Næstformand: *Jørn Kjøller*
Tlf. 56 95 31 16
E-mail kjoeller@get2net.dk

Kasserer: *Karl Nielsen*
Tlf. 56 95 30 44
E-mail karlnborn@post.tele.dk

Sekretær: *Frants Bøving*
Tlf. 56 97 56 38
E-mail fjb@post9.tele.dk

Best. medlem: *Hans J. Sorth*
Tlf. 56 48 41 60

Suppleant: *Elo Jacobsen*
Tlf. 56 91 26 51
E-mail jacobsen@privat.dk

Suppleant: *Irene Krusturp*
Tlf. 56 44 11 77
E-mail colbergs@colbergs.dk

E-mail : bslf@besked.com

Hjemmeside: www.genealogy.bornholmer.dk

Adresse: Pingels Allé 1, 3700 Rønne

Bladudvalg:

Hans Ressel, Rønne

Irene Krusturp, Ibsker

Per Hagmann, Herlev

Landsarkivar Kjell-Ove Persson som viste foreningen rundt på Landsarkivet i Lund den 2 sep. 2000. Her vises den ældste bog de har på arkivet, bemærk han har hvide stofhandsker på for ikke at beskadige bogen.

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Sæsonprogram 2001 - 2002

Aktiviteter

Lørdag	8. september 2001	Studiebesøg på Landsarkivet i København for indtegnede medlemmer.
Onsdag	19. september 2001	Arkivaften
Onsdag	10. oktober 2001	Denne aften vil Brdr. Jensen viser os et udsnit af deres billeder.
Onsdag	24. oktober 2001	Arkivaften
Torsdag	15. november 2001	Studiebesøg i Hasle lokalarkiv, Søndergade 24, Hasle
Onsdag	21. november 2001	Arkivaften
Tirsdag	4. december 2001	Julehygge, vi får besøg af Mogens Dam
Onsdag	9. januar 2002	Jørgen Østergaard fortæller om hvad han har fundet under sine studier af gravstene
Onsdag	23. januar 2002	Arkivaften
Onsdag	13. februar 2002	Arkivaften
Onsdag	27. februar 2002	Foredrag ved Erik Kann
Onsdag	13. marts 2002	Generalforsamling
Onsdag	10. april 2002	Henrik Zip Sane kommer fra Immigrant Museet og vil fortælle lidt om deres Arkiv
Onsdag	17. april 2002	Arkivaften

Hvor intet andet er anført, foregår møderne på Bornholms Centralbibliotek i Rønne.
Tidspunkt : kl. 19:00

Venlig hilsen
Pbv.
Hans Ressel

"Slægtsforskersygen"

ADVARSEL: Denne sygdom er smitsom.

Symptom: Konstante beklagelser angående behov for oplysninger om navn, dato, årstal og stednavne.

Patienten har et tomt ansigtsudtryk og er ofte døv ved tiltale fra familiemedlemmer. Han/Hun har ikke lyst til arbejde af nogen art, med undtagelse af ivrigt søgen i bøger, registre og alle slags tidsskrifter på biblioteker og arkiver. Bander over postbudet hvis han ikke afleverer noget post. Er en ivrig brevskriver. Ses ofte på mystiske pladser, såsom kirkegårde, middelalder bopladser, ruiner, og afsides pladser ude i landet.

Behandling: Medicin har ingen virkning. Sygdommen er dog ikke livstruende, men bliver gradvis værre. Patienten bør besøge nærliggende arkiv, bli' aktiv medlem i Genealogisk forening, som giver ham udførlige genealogiske skrifter. Han må i de tilfælde hvor Slægt & Data og Genealogisk tidsskrift modtages, gives et stille og roligt hjørne af huset, hvor han bør efterlades ensom.

Sygdommens ejendommelige karakter er, at jo værre sygdommen bliver desto mere glæde får patienten, denne glæde er meget smitsom.

Fra det svenske GF-Aktuellt Nr. 102 år 1992.

Modtaget af Sven Dahl og oversat til dansk af Carsten Reker Hansen Juli 1996 bragt med tilladelse af Carsten Reker Hansen

Slægtsforskerens 10 bud

1. God forberedelse.

Start med at læse om slægtsforskning og kilder, fx Hans Worsøe's "Find dine rødder".

2. Sørg for at blive fortrolig med den gotiske håndskrift.

3. Arbejd systematisk.

Hold rede på dine noter! Brug et *hæfte* eller en *notesbog* -ikke løse lapper!

Brug aneskemaer, og tag et trin - en familie - ad gangen.

4. Arbejd omhyggeligt.

Brug forskellige kildetyper skiftevis. Husk at notere navne på bipersoner, fx gudmødre, faddere, forlovere, værger, formyndere o.lign.. De kan være vigtige spor!

5. Skriv altid kilderne ordret af.

Skriv nøjagtigt af, behold den gamle retskrivning - det giver træning i at læse.

6. Skriv, hvor du har oplysningerne fra.

Forsyn dine noter med oplysninger om, hvilken kilde, du har skrevet af fra.

Skriv fx sognenavn, sognenummer, årstal, dato og side, fra kirkebogen.

Og årstal, sogn, bind og sidenummer hvis det er en folketælling.

Har du brugt film - så skriv filmnummeret op. Så er det til at finde igen!

7. Husk at tjekke konfirmationerne!

Brug også vaccinationsoplysningerne!

8. Husk, at din ane er en del af en familie.

Arbejd med *hele familier*. Alle dine aners børn, og søskendes fødsler er vigtige.

Nøglen til næste generation er måske den, der var gudmor til tip-tip-oldemors ældste søster!

9. Pas på navnene!

Der kan være mange der hedder Maren Jensdatter i samme sogn!

Navne kan staves forskelligt - og folk kan få både øge- eller tilnavne!

10. Brug opslagsbøger og hjælpehæfter!